

FOR IMMEDIATE RELEASE
25 SEPTEMBER, 2008

Contact:
Paul West, +1 541/499-5951, Skype: PaulCWest, media@internationalrivers.org (US)
Shannon Lawrence, + 216 23 456 969, Skype: shanlaw72, shannon@internationalrivers.org
(Tunisia)
Carl Middleton, +856 20 501 2836, carl@internationalrivers.org (Laos)
อรรชรณ ยะผา, 085 129 5344 (Thailand)

รายงานการศึกษาโจมตีแผนในการที่จะสร้างลาวให้เป็น “แบตเตอรี่แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้”
และยุติการสร้างเขื่อนบนแม่น้ำโขงสายหลัก จ่ายค่าชดเชยคนจนตลอดอายุโครงการ วางแผนลุ่ม
น้ำรวมแบบโปร่งใส ปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม และศึกษาตัวเลือกอื่นทางเศรษฐกิจ

เวียงจันทน์, ลาว – องค์การแม่น้ำสากลเปิดเผยในรายงาน ความยาว 88 หน้าวันนี้ เกี่ยวกับบันทึกหนังสือ
ทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่ถูกสร้างขึ้นโดยการเจริญเติบโตของการสร้างเขื่อนในลาวซึ่งอุดมสมบูรณ์ไป
ด้วยแหล่งน้ำ อย่างไม่เคยมีมาก่อน ดร. คาร์ล มิทเดิลตัน นักวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม ผู้ประสานงาน
โครงการแม่น้ำโขง องค์การแม่น้ำสากล ได้นำเสนอรายงานดังกล่าวต่อรัฐบาล และตัวแทนของผู้สนับสนุน
ทางการเงิน ที่เวียงจันทน์ เมืองหลวงของลาว เนื่องในโอกาสการประชุมหารืออย่างเป็นทางการ
ของ โครงการไฟฟ้าพลังน้ำแม่น้ำโขง โดยคณะกรรมการแม่น้ำโขงวันนี้

รายงาน “**คลื่นพลังงาน**” ขอวิงวอนต่อรัฐบาลลาวและหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนด้านเงินทุนดำเนินการ
ดังต่อไปนี้:

- 1) ศึกษาตัวเลือกอื่นทางเศรษฐกิจ นอกเหนือไปจากคลื่นไฟฟ้าพลังน้ำ
- 2) ห้ามมิให้มีการสร้างเขื่อนบนแม่น้ำโขงสายหลัก
- 3) ชะลอโครงการไฟฟ้าพลังน้ำแห่งใหม่ออกไปจนกว่าจะมีการวางแผนลุ่มน้ำรวมเสียก่อน
- 4) บังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อมของลาว และ
- 5) สำหรับโครงการที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการนั้น ควรจัดให้มีการร่วมรับผลประโยชน์สำหรับผู้
ที่ได้รับผลกระทบทุกคนทั้งที่อยู่ต้นน้ำและปลายน้ำ ไปจนตลอดอายุโครงการ

ประเทศลาวเป็นรัฐที่ปกครองโดยพรรคการเมืองพรรคเดียวและไม่มีความชัดเจน ได้ประกาศว่าการกระตุ้นการพัฒนาประเทศด้วยการเร่งสร้างเขื่อนขนาดใหญ่เพื่อการส่งออกไฟฟ้าพลังน้ำไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ประเทศไทยและประเทศเวียดนาม ถือเป็นความสำคัญอันดับหนึ่ง ปัจจุบันมีเขื่อนที่สร้างแล้วเสร็จหกแห่งในลาว เจ็ดแห่งกำลังอยู่ในระหว่างการก่อสร้าง 15 แห่งเป็นอย่างน้อยอยู่ในขั้นตอนการวางแผนเกือบแล้วเสร็จ และ 35 โครงการอยู่ในขั้นตอนการศึกษาความเป็นไปได้ แม่น้ำโขงจะถูกผูกขาดโดยกระแสโครงการสร้างเขื่อนเหล่านี้ โดยที่ประโยชน์ที่สำคัญอื่นๆที่จะได้จากแม่น้ำสายนี้จะถูกมองข้ามไป

รายงาน “**คลื่นพลังงาน**” กล่าวถึงกรณีศึกษา 11 กรณี โดยเปิดเผยถึงการที่ชุมชนชาวลาวถูกเอารัดเอาเปรียบจากข้อตกลงไฟฟ้าพลังน้ำ ที่พรากเอาพื้นดินทำกินอันอุดมสมบูรณ์และทรัพยากรการประมงไปจากพวกเขา และไม่เหลือแหล่งอาหารที่จำเป็นต่อการอยู่รอด หรือรายได้ ไร่ให้เลย ประชาชนลาวเป็นส่วนหนึ่งของคนที่ยากจนที่สุดในภูมิภาคนี้ โดยประชากร ร้อยละ 80 มีอาชีพทำนาและไม่มีทางเลือกอื่นมากนักในการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐานและการกินอยู่โดยทั่วไป

“เขื่อนขนาดใหญ่ไม่ได้ช่วยพัฒนาประเทศลาว เขื่อนขนาดใหญ่ทำลายแม่น้ำและทรัพยากรอันทรงค่ายิ่ง เป็นทรัพยากรที่คนลาวต้องกินต้องใช้ทุกวันเพื่อความอยู่รอด” นางแซนนอน ลอร์เรนซ์ ผู้อำนวยการโครงการลาว องค์การแม่น้ำสาขากล่าว และเสริมว่า “แนวคิดการลดความยากจนที่ให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนและส่งเสริมความน่าเชื่อถือและความรับผิดชอบของรัฐ จำเป็นจะต้องได้รับการให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกโดยเร่งด่วน”

นอกจากนี้ รายงาน “**คลื่นพลังงาน**” ยังกล่าวถึงข้อตกลงเกี่ยวกับการสร้างเขื่อนที่เกิดขึ้นบนพื้นฐานของใครมาก่อนได้ก่อนระหว่างบริษัทที่สนใจจากประเทศไทย จีน เวียดนาม รัสเซียและมาเลเซียด้วย องค์การเพื่อทรัพยากรน้ำและสิ่งแวดล้อมแห่งลาว (WREA) ขาดอำนาจในการบังคับให้นักพัฒนาโครงการเขื่อนชดใช้ความสูญเสียทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากโครงการที่ตนเป็นผู้รับผิดชอบ ทั้งไม่มีอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายอีกด้วย โครงการเขื่อนน้ำเทิน 2 ซึ่งประเทศเป็นผู้สนับสนุนหลัก กำลังดำเนินการก่อสร้าง ก็ทำผิดสัญญาที่ได้ให้ไว้โดยธนาคารโลก (World Bank) และ ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank: ADB) ที่บอกว่าจะสร้างมาตรฐานแห่งความยั่งยืนให้กับโครงการสร้างเขื่อนอื่นๆ ในประเทศลาวต่อไป

เขื่อนที่สร้างความเสียหายมากที่สุดในรายงานฉบับนี้ ได้แก่เขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำดอนสะโฮง ซึ่งเป็นเขื่อนแรกที่จะสร้างขึ้นบนแม่น้ำโขงสายหลักตอนล่าง ดอนสะโฮงเป็นหนึ่งในหกเขื่อนที่รัฐบาลลาวกำลังเสนอให้ก่อสร้าง เขื่อนนี้จะกั้นช่องน้ำหลักที่หมุนเวียนตลอดปีเพื่อการอพยพของปลาพันธุ์ต่างๆ ทั่วประเทศ กัมพูชา ลาว และไทย

“เขื่อนบนแม่น้ำโขงสายหลัก เช่นเขื่อนดอนสะโฮง จะเป็นตัวอย่างแห่งความผิดพลาดราคาแพงและเต็มไปด้วยความสูญเสีย เพราะจะทำลายพันธุ์ปลาที่เป็นความมั่นคงทางอาหาร ทำลายเศรษฐกิจภาพรวม และทำลายความเจริญเติบโตทางการท่องเที่ยวของภูมิภาคนี้ เพียงเพื่อแลกกับไฟฟ้า 360 เมกกะวัตต์เท่านั้น ภูมิภาคนี้มีรายได้จากการประมงกว่า 2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อปี การประมงมีความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อชุมชนชายฝั่ง เขื่อนที่กำลังจะสร้างจะไม่ช่วยส่งเสริมให้สิ่งสำคัญเหล่านี้ดำรงอยู่ต่อไปเลยแม้แต่น้อย

คณะกรรมการลุ่มน้ำโขงเป็นองค์กรเพื่อการจัดการลุ่มน้ำที่อยู่ภายใต้การกำกับของรัฐบาล กัมพูชา ลาว ไทย และเวียดนาม โดยได้รับการสนับสนุนด้านเงินทุนจากรัฐบาลประเทศออสเตรเลีย เดนมาร์ก ฟินแลนด์ เยอรมันนี ญี่ปุ่น และสวีเดน ดร. มิเดิลตันได้นำเสนอต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำโขง ว่าวิธีการดำเนินการธุรกิจสร้างเขื่อนแบบที่ผ่านมาในประเทศลาวและลุ่มแม่น้ำโขงนั้นรังแต่จะก่อให้เกิดปัญหามากมายตามมา นอกจากนี้องค์การแม่น้ำสากลจะนำส่งรายงานและข้อเสนอแนะไปยังองค์กรระหว่างประเทศอื่นๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระแสรสร้างเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำในลาวเช่น ธนาคารโลก (World Bank) และ ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank: ADB) อีกด้วย

ท่านสามารถดาวน์โหลด รายงาน “คลื่นพลังงาน” ได้ที่ www.internationalrivers.org